

Talousarvio vuodeksi 2014 ja taloussuunnitelma vuosiksi 2014–2016

Kaupunginvaltuuston hyväksymä 13.11.2013

Sisällysluettelo

- Lähtökohdat
 - Verorahoitus, strategiaohjelman taloustavoitteet
- Tulos- ja rahoituslaskelmat
 - Ilman liikelaitoksia ja rahastoja sekä sisältäen liikelaitokset ja rahastot
- Tunnuslukuja
 - Vuosikate, lainakanta
- Taulukot
 - Toimintatulot, toimintamenot
- Käyttötalous toimialoittain
- Investoinnit

Veroprosentit 2014 talousarviossa

- Kunnallisverotulojen ennuste 2 446 milj. euroa
 - Veroprosentti 18,5 %
 - Prosenttiyksikön tuotto = 132 milj. euroa
- Yhteisöverotulojen ennuste 270 milj. euroa
- Kiinteistöverotulojen ennuste 205 milj. euroa
 - asuinrakennukset 0,32 %
 - yleinen vero 0,8 %
 - rakentamattomat rakentamiskelpoiset tontit 2,3 %

Helsingin vero- ja valtionosuustulot, milj. euroa

	TP 2011	TP 2012	TA 2013	Enn. 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Kunnallisvero	2 218,1	2 306,4	2 359,0	2 409,0	2 446,0	2 532,0	2 618,0
<i>Muutos ed. vuodesta</i>	7,5	4,0		4,4	1,5	3,5	3,4
Yhteisövero	334,9	263,4	275,0	260,0	270,0	280,0	240,0
<i>Muutos ed. vuodesta</i>	30,3	-21,3		-1,3	3,8	3,7	-14,3
Kiinteistövero	186,5	188,7	197,0	192,3	205,0	209,0	213,0
<i>Muutos ed. vuodesta</i>	1,1	1,2		1,9	6,6	2,0	1,9
Koiraverot	0,5	0,5	0,8	0,5	0,5	0,5	0,5
Verotulot yhteensä	2 740,0	2 759,0	2 831,8	2 861,8	2 921,5	3 021,5	3 071,5
<i>Muutos ed. vuodesta</i>	9,3	0,7		3,7	2,1	3,4	1,7
Valtionosuudet	259,8	297,3	270,0	274,0	254,6	254,6	254,6
<i>Muutos ed. vuodesta</i>	3,9	14,4		-7,8	-7,1	0,0	0,0
Verorahoitus yhteensä	2 999,8	3 056,3	3 101,8	3 135,8	3 176,1	3 276,1	3 326,1
<i>Muutos ed. vuodesta</i>	8,8	1,9		2,6	1,3	3,1	1,5

Vuoden 2014 talousarvion lähtökohtana talouden tasapainottaminen

- Keinoina 2013–2016 strategiaohjelmassa määritetyt **toimenpiteet**:
 - velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä emokaupungin käyttömenojen reaalikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella valtuustokaudella 2013–2016 ja
 - rahoittamalla nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulorahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla

Talousarvion 2014 lähtökohdat

- Kaupungin yhteenlasketut vertailukelpoiset toimintamenot kasvavat **+2,5 %** vuoden 2013 talousarvion tasosta
- Tarkasteltaessa vuoden 2014 talousarviota vuoden 2012 tilinpäätökseen nähden kaupungin yhteenlasketut vertailukelpoiset toimintamenot kasvavat **+5,9 %**
- Vuoden 2014 talousarvion toimintamenojen loppusumma vertailukelpoisilla luvuilla tarkastellen on **+1,9 %** ennustetta 2/2013 suurempi

Talousarvion 2014 lähtökohdat

- Strategiaohjelman taloustavoitteen mukainen menokasvu
 - vuodelle 2015 2,3 %
 - vuodelle 2016 2,2 %
- Vuosien 2015-2016 osalta menokasvuun on varauduttu kaupunginjohtajan toimialalla keskitetysti
 - Varauksen suuntaamisesta toimialoille päätetään näiden vuosien talousarviovalmistelun yhteydessä.
 - Tulevien vuosien toimintamenojen kasvua joudutaan tarkastelemaan uudelleen vuoden 2015 raamitarkastelun yhteydessä kun hallituksen rakennepoliittisen ohjelman vaikutukset ovat tiedossa

Tuloslaskelma ilman liikelaitoksia ja rahastoja (milj. euroa)

	TP 2012	TA 2013	Enn 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Toimintatulot	1 356	1 387	1 369	1 427	1 454	1 484
Toimintamenot	-4 392	-4 539	-4 567	-4 669	-4 776	-4 881
Toimintakate	-3 036	-3 152	-3 198	-3 243	-3 322	-3 397
Verotulot	2 759	2 832	2 832	2 922	3 022	3 072
Valtionosuudet	297	270	274	255	255	255
Rahoitustulot ja -menot	133	122	121	112	100	90
Vuosikate	154	72	29	45	54	20
Poistot	-283	-274	-290	-304	-311	-319
Satunnaiset erät	102	116	78	131	141	141
Tilikauden tulos	-27	-87	-182	-129	-117	-158
Poistoeron muutos	1	0	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	-37	3	6	11	11	8
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-63	-84	-177	-118	-106	-150

Tuloslaskelma, sisältää virastot, liikelaitokset ja rahastot (milj. euroa)

	TP 2012	TA 2013	Enn 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Toimintatulot	1 879	1 878	1 880	1 906	1 936	1 998
Toimintamenot	-4 564	-4 729	-4 710	-4 797	-4 916	-5 036
Toimintakate	-2 685	-2 851	-2 830	-2 892	-2 980	-3 038
Verotulot	2 759	2 832	2 832	2 922	3 022	3 072
Valtionosuudet	297	270	274	255	255	255
Rahoitustulot ja -menot	68	47	55	42	27	8
Vuosikate	439	299	331	327	323	296
Poistot	-397	-396	-409	-433	-447	-472
Satunnaiset erät	102	116	78	131	141	141
Tilikauden tulos	145	18	0	24	17	-36
Poistoeron muutos	9	17	16	17	17	17
Varausten muutos	4	-5	-8	-5	-3	-4
Rahastojen muutos	-19	3	6	11	11	8
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	139	32	15	47	42	-14

Rahoituslaskelma ilman liikelaitoksia ja rahastoja (milj. euroa)

	TP 2012	TA 2013	Enn 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Tulorahoitus						
Vuosikate	154	72	29	45	54	20
Satunnaiset erät	102	116	78	131	141	141
Tulorahoituksen korjauserät	-118	-131	-94	-146	-156	-156
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-483	-470 ¹	-481	-435	-435	-435
Rahoitusos. investointimenoihin	4	4	3	3	3	3
Pysyvien vastaavien luovutustulot	125	112	75	128	138	138
Toiminnan ja investointien rahavirta	-215	-299	-390	-275	-256	-288
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-39	-23	-33	-15	-15	-15
Antolainasaamisten vähennykset	28	28	29	29	30	30
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7	303	261	472	429	710
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-115	-121	-91	-241	-166	-371
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Pääoman siirto Heleniltä	200	0	150	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	82	188	316	245	277	354
Vaikutus maksuvalmiuteen	-134	-111	-74	-30	22	65

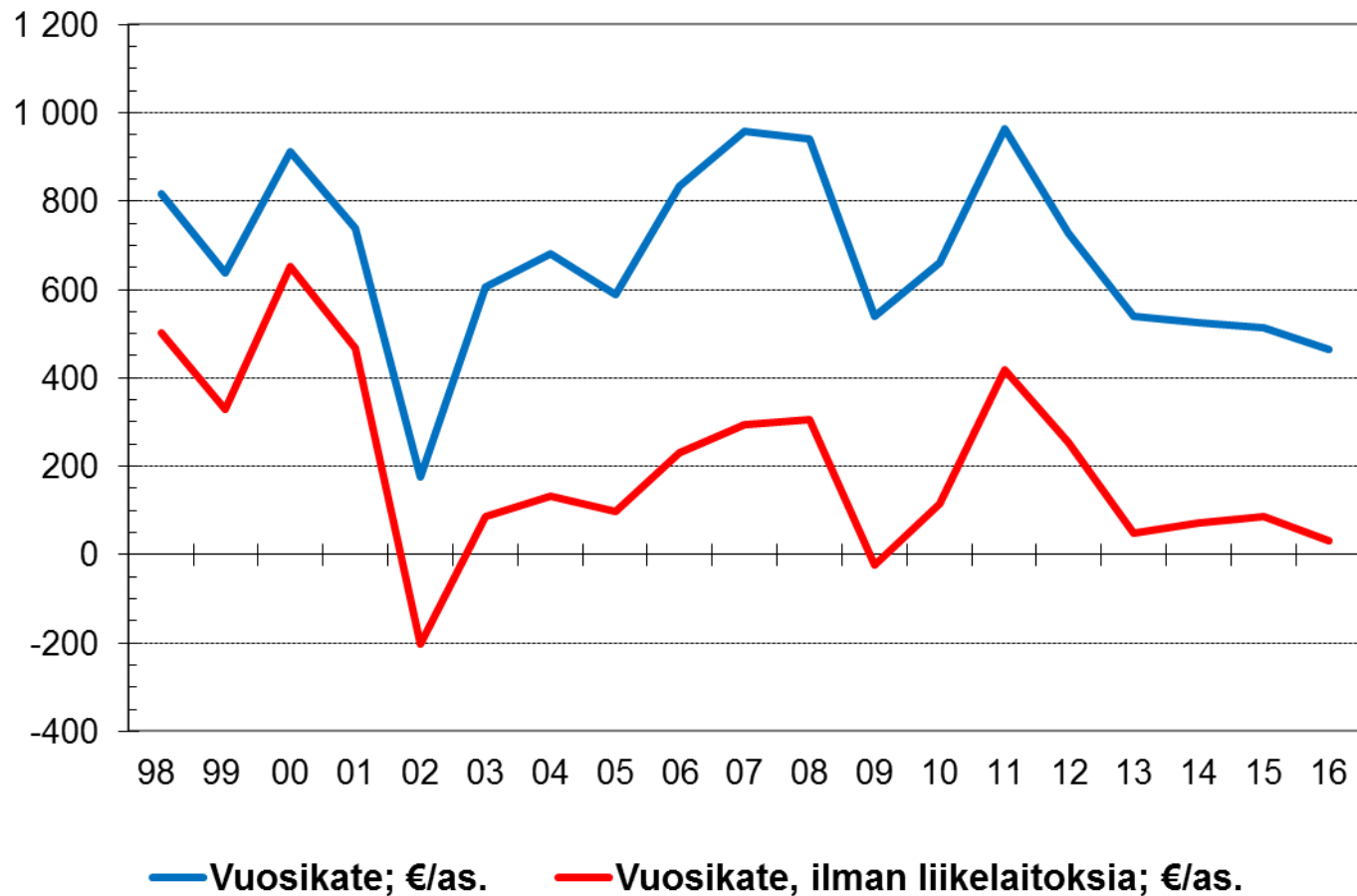

Rahoituslaskelma, sisältää virastot, liikelaitokset ja rahastot (milj. euroa)

	TP 2012	TA 2013	Enn 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Tulorahoitus						
Vuosikate	439	299	331	327	323	296
Satunnaiset erät	102	116	78	131	141	141
Tulorahoituksen korjauserät	-119	-131	-94	-146	-156	-156
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-650	-696	-746	-708	-822	-870
Rahoitusos. investointimenoihin	5	4	3	10	4	3
Pysyvien vastaavien luovutustulot	126	112	75	128	138	138
Toiminnan ja investointien rahavirta	-97	-298	-352	-260	-371	-448
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-52	-29	-44	-24	-30	-24
Antolainasaamisten vähennykset	115	23	25	23	24	25
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	57	418	418	536	579	861
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-135	-145	-113	-276	-204	-415
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-32	-5	1	0	1	1
Rahoituksen rahavirta	-46	263	287	260	371	448
Vaikutus maksuvalmiuteen	-143	-35	-65	0	0	1

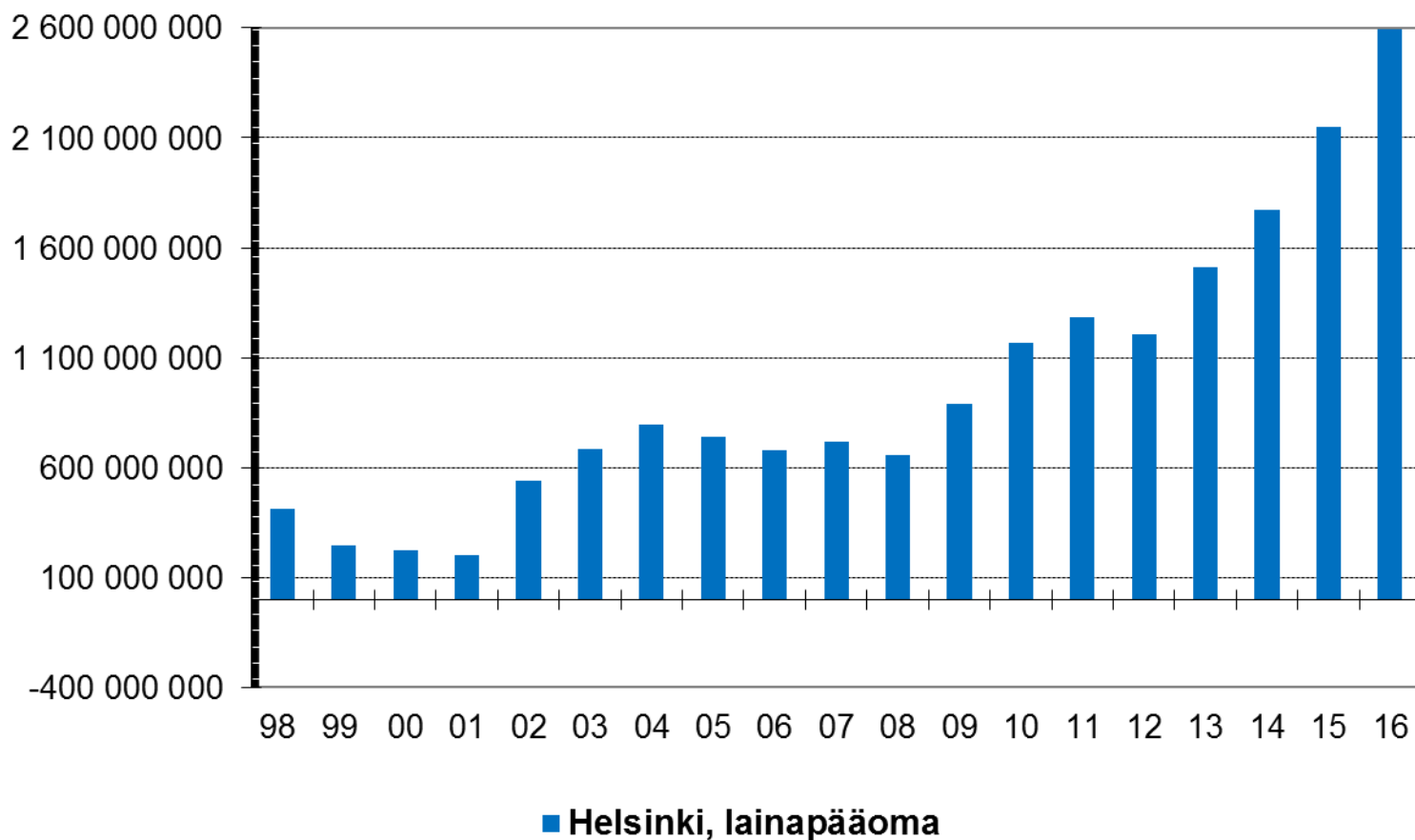
Helsingin vuosikate, €/as.

Helsingin lainakanta, €

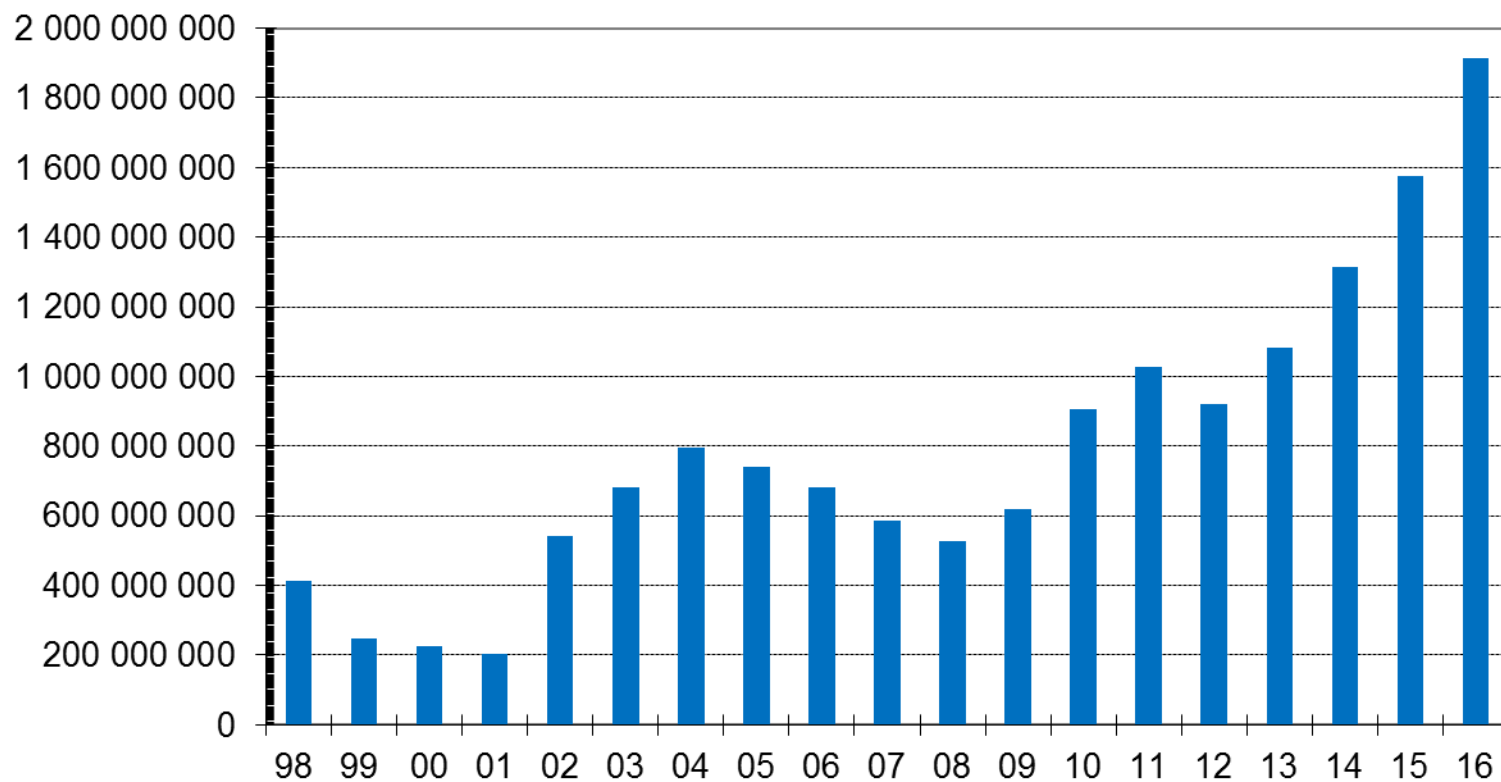
(ml. liikelaitokset)

Helsingin lainakanta, €

(ilman liikelaitoksia)

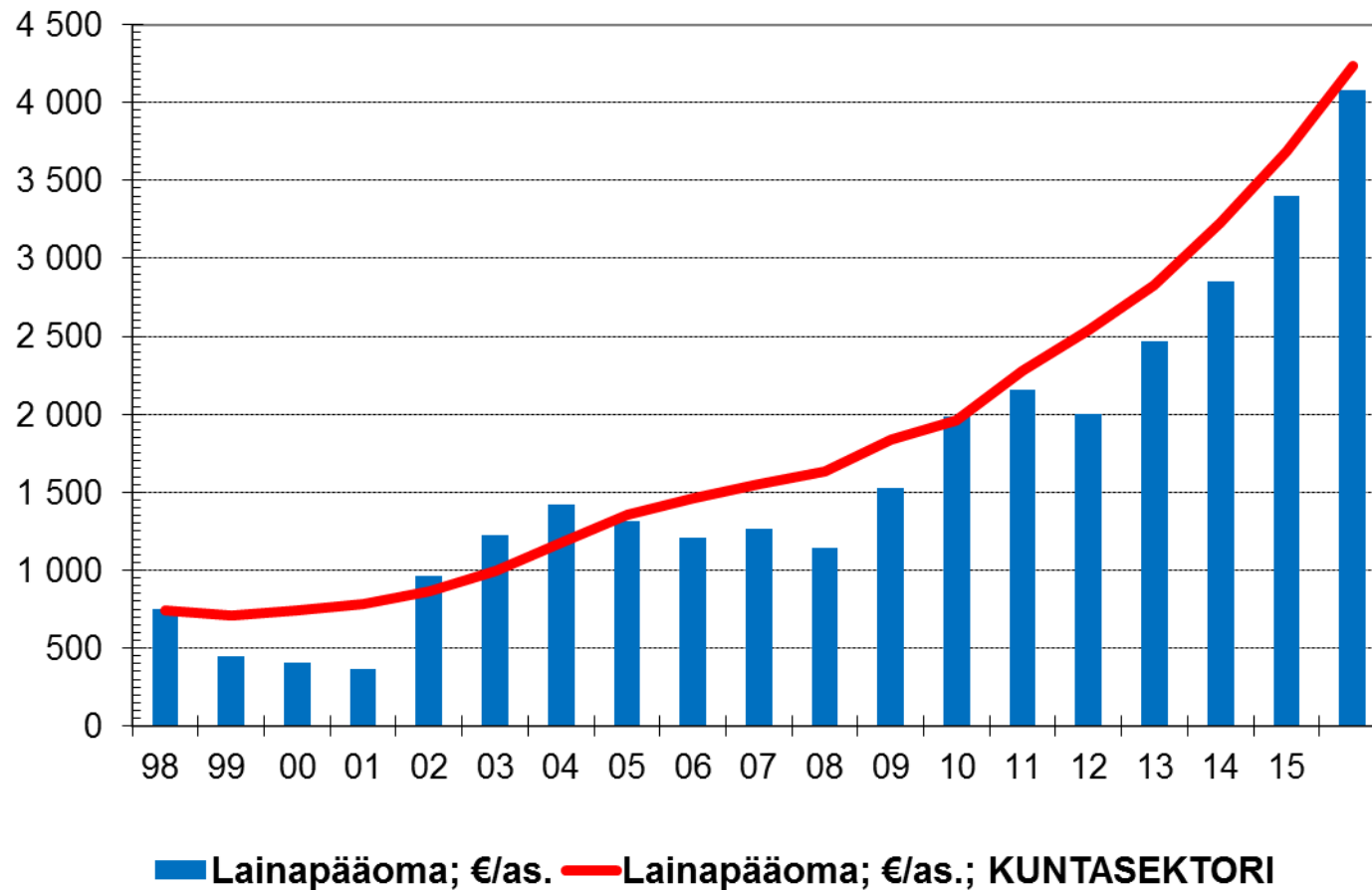

■ Helsinki, ilman liikelaitoksia, lainapääoma

Helsingin lainakanta, €/as.

(ml. liikelaitokset)

Vuoden 2014 talousarvion tunnuslukuja (ilman liiketoimintaa ja itsenäisinä taseyksiköinä toimivia rahastoja)

	Käyttö 2012 milj. €	Ennuste 2013 milj. €	TA 2014 milj. €
Vuosikate	154	29	45
Poistot	283	290	304
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-43	-177	-118
Investoinnit	483	481	435
Lainakanta	912	1 082	1 313
Vuosikate % poistoista	54 %	10 %	15 %
Investointien tulorahoitus-%	32 %	6 %	10 %

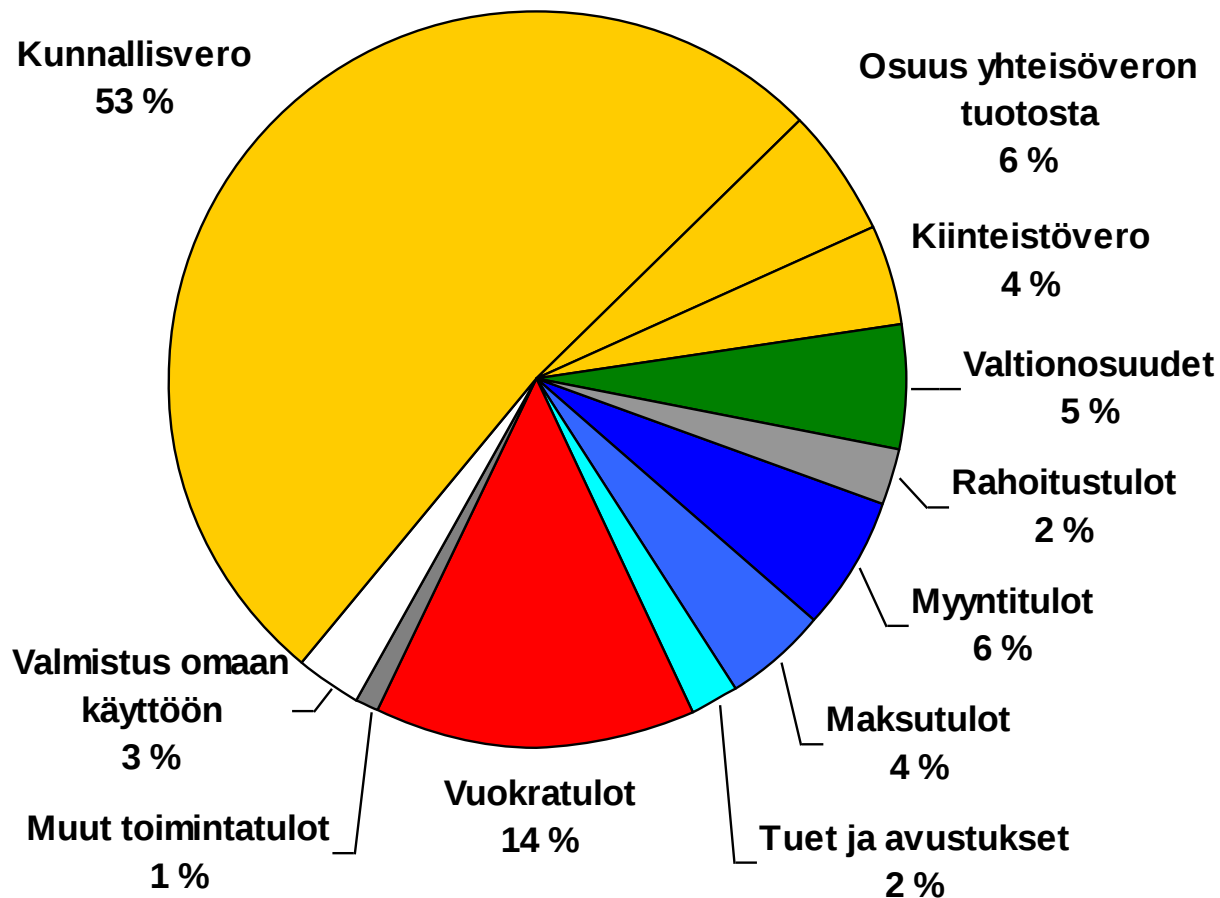
Vuoden 2014 talousarvion tunnuslukuja (sisältäen liiketoiminnan ja itsenäisinä taseyksiköinä toimivat rahastot)

	Käyttö 2012 milj. €	Ennuste 2013 milj. €	TA 2014 milj. €
Vuosikate	439	331	327
Poistot	397	409	433
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	139	15	47
Investoinnit	650	746	708
Lainakanta	1 201	1 514	1 774
Vuosikate % poistoista	111 %	81 %	75 %
Investointien tulorahoitus-%	68 %	44 %	47 %

Tulot tuloryhmittäin, 4 715 milj. euroa

vuonna 2014

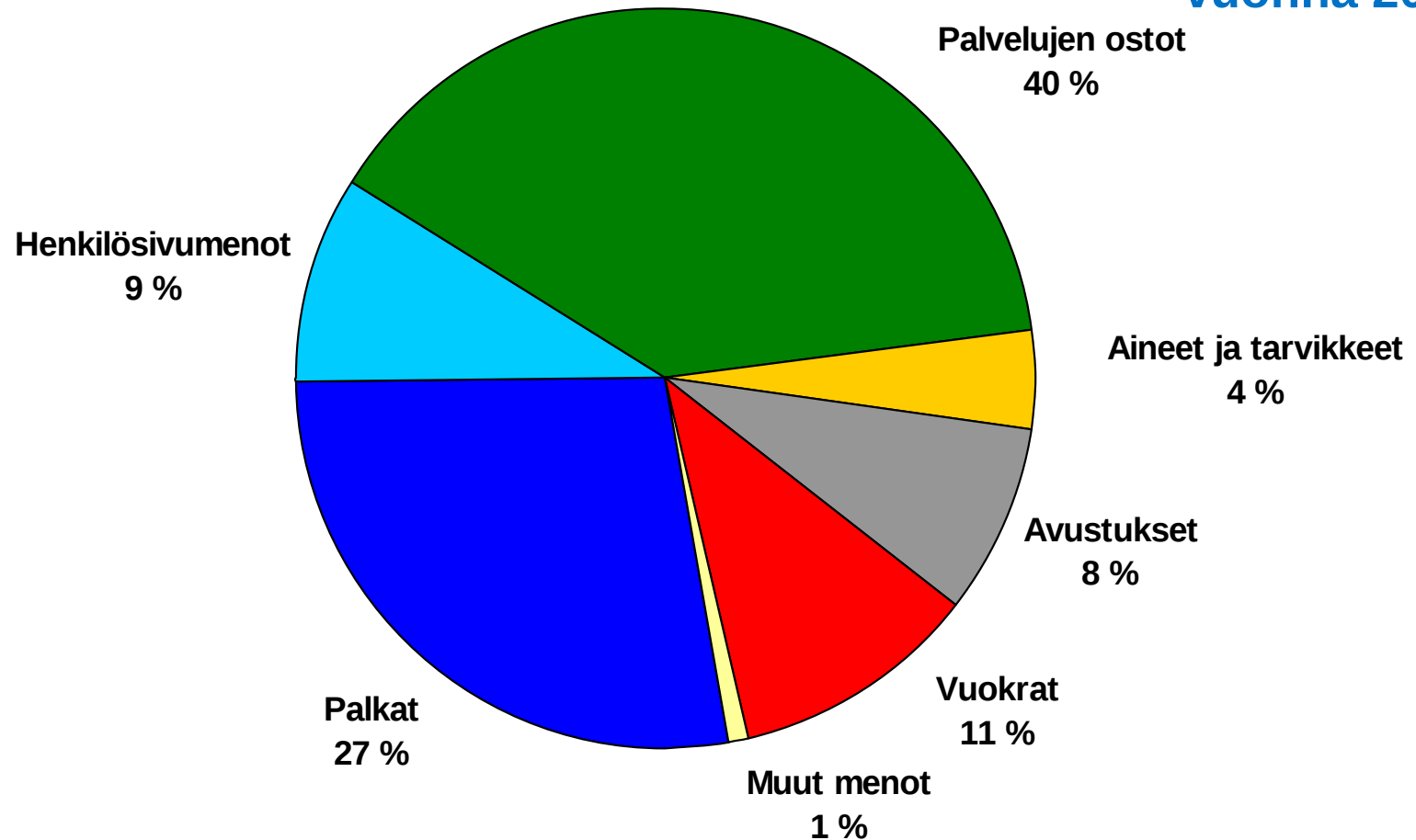
Toimintatulot (milj. euroa)

	TP 2012	TA 2013	Enn 2/13	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Myyntitulot	253,3	250,5	251,0	276,1	281,2	284,9
Maksutulot	192,3	202,7	205,1	203,0	201,3	201,8
Tuet ja avustukset	106,7	92,0	106,9	109,0	108,4	107,5
Vuokratulot	634,3	647,1	651,3	661,9	683,3	707,1
Muut tulot	41,2	41,0	36,3	45,0	45,2	45,6
Valmistus omaan käyttöön	128,4	153,5	118,1	131,6	134,6	137,5
Yhteensä	1 356,1	1 386,8	1 368,7	1 426,6	1 454,0	1 484,5

Toimintamenot menolajeittain, 4 669 milj. euroa

vuonna 2014

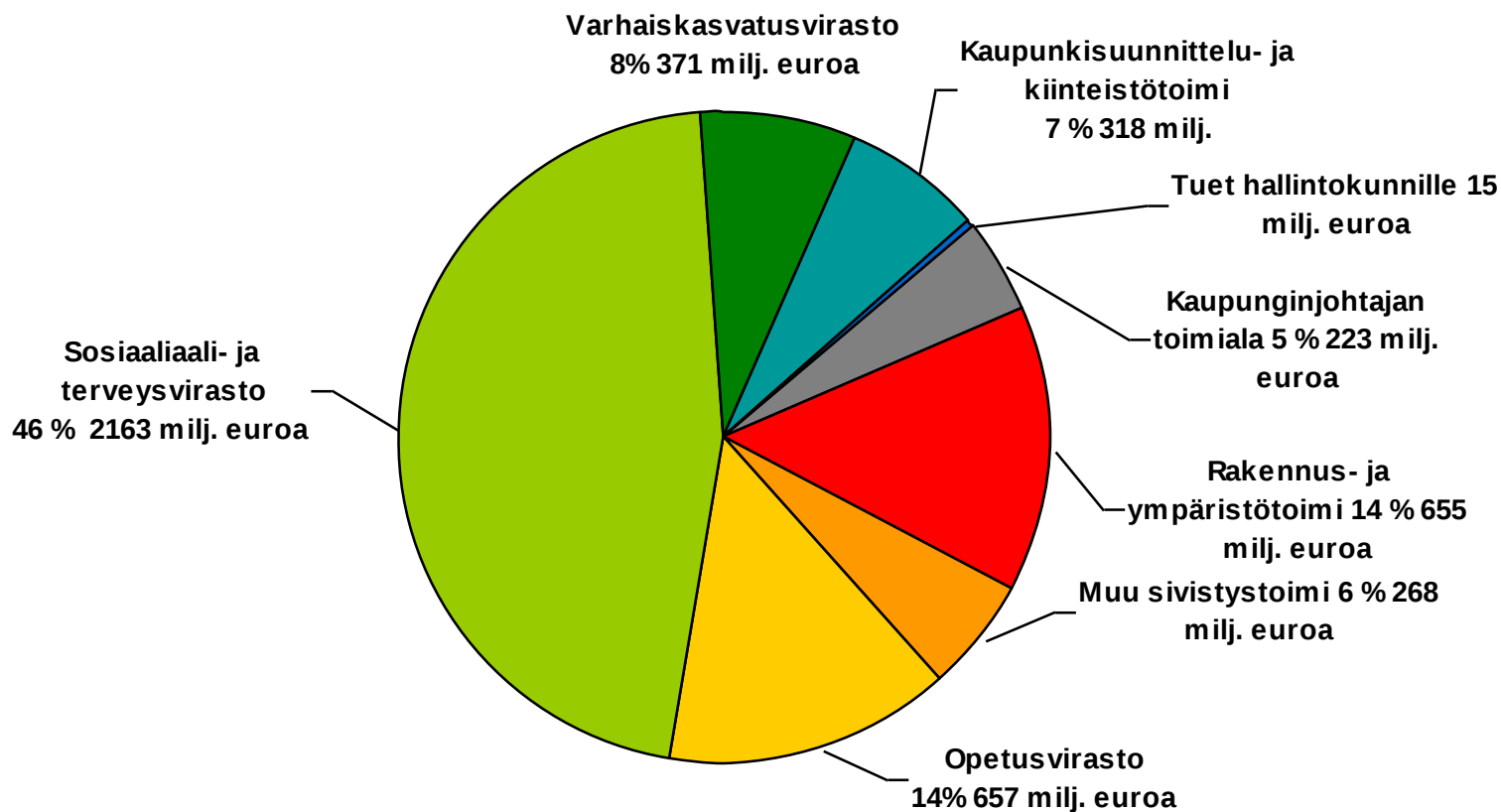
Toimintamenot menolajeittain (milj. euroa)

	TP 2012	TA 2013	Enn 2/13	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Palkat	1 222,3	1 248,8	1 236,9	1 279,9	1 281,8	1 283,4
Henkilösivumenot	425,1	433,2	428,9	436,3	436,5	436,7
Palvelujen ostot	1 730,4	1 783,4	1 795,3	1 830,6	1 840,1	1 847,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	161,3	176,2	161,4	184,0	186,6	187,9
Avustukset	365,6	353,0	387,7	389,5	393,8	404,3
Vuokrat	476,4	500,2	512,3	515,4	520,8	523,5
Muut menot	10,7	43,8	44,1	33,7	116,8	197,7
Yhteensä	4 391,7	4 538,7	4 566,5	4 669,4	4 776,4	4 881,1

Toimintamenot toimialoittain, 4 669 milj. euroa

vuonna 2014

Kaupunginjohtajan toimiala

	TP2012	TA2013	Enn. 2013	TA2014	TA/TATA14/Enn.	
	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa	muutos %	muutos %
TULOT	18,2	13,6	14,9	29,6	116,7	98,7
MENOT	189,9	199,6	208,6	222,6	11,6	6,7

- Vuoden 2014 luvuissa menoja lisää erityisesti kaupunkiyhteisen ICT-palvelukeskuksen perustaminen
- Lisäksi vuonna 2014 määrärahat nousevat:
 - Keskitetyissä tietotekniikkahankkeissa
 - Vaalien järjestämiseen varattavissa määrärahoissa (europarlamenttivaalit)
 - Jaksotettujen henkilöstömenojen määrärahoissa (lomapalkkavarausjaksotus)
 - Keskitetysti varatuissa eläkemäärärahoissa
- Khn käyttövaroissa varauduttu aiempaa pienemmällä määrärahavarauksella eräisiin keskitettyihin hankekokonaisuuksiin sekä mm. suur tapahtumien järjestämiseen

Rakennus- ja ympäristötoimi

	TP2012	TA2013	Enn. 2013	TA2014	TA/TA2014/Enn.	
	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa	muutos %	muutos %
TULOT	332,6	363,6	325,7	351,3	-3,4	7,9
MENOT	631,5	666,5	632,1	654,9	-1,7	3,6

- Kokonaismenojen vähennys on 11,6 milj. euroa vuoden 2013 talousarvioon verrattuna ja kasvu vuoden 2013 ennusteeseen verrattuna 22,8 milj. euroa
 - Vähennys johtuu erityisesti Staran volyymin laskusta TA 2013:sta TA 2014:han
- Toimialan bruttobudjetoitujen toimintojen (HKR:n kadut ja puistot, ympäristökeskus, pelastuslaitos sekä HSL:n maksuosuus) osalta menokasvu 2013 talousarviosta 2014 talousarvioon on 1,0 %

HKR ja Stara

- HKR:n käyttömenoja on lisänneet viime vuosien runsaslumiset talvet, joista viraston sopeutustoimien jälkeen on myönnetty tarvittava ylitysoikeus
 - Talousarvion laadinnan lähtökohtana ovat keskimääräiset talviolosuhteet
- HKR:n kokonaismenot ovat vuoden 2013 talousarvion tasolla.
- Staran tuloissa ja menoissa on ollut voimakasta vaihtelua viime vuosina
 - Tilausten määrä ja hankkeiden koko on pienentynyt

Sosiaali-, terveys- ja varhaiskasvatustoimi

	TP2012	TA2013	Enn. 2013	TA2014	TA/TATA14/Enn.	
	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa	muutos %	muutos %
TULOT	292,4	292,6	292,3	309,1	5,6	5,7
MENOT	2 409,7	2 449,5	2 493,3	2 533,7	3,4	1,6

- Kokonaismenojen lisäys on 84,2 milj. euroa vuoden 2013 talousarvioon verrattuna ja vuoden 2013 ennusteeseen verrattuna 40,4 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveystoimisto

Sosiaali- ja terveystoimistot

	TP2012 milj.euroa	TA2013 milj.euroa	Enn. 2013 milj.euroa	TA2014 milj.euroa	TA/TA14/Enn. muutos %	muutos %
TULOT	182,8	184,1	177,5	185,6	0,8	4,6
MENOT	1 420,9	1 431,7	1 443,3	1 467,0	2,5	1,6

- Sosiaali- ja terveystoimistojen talousarvion menot ovat 35,3 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2013 talousarviossa, ja 23,7 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2013 toteutumisennuste.

Sosiaali- ja terveysvirasto

Toimeentulotuki

	TP2012	TA2013	Enn. 2013	TA2014	TA/TATA14/Enn.	
	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa	muutos %	muutos %
TULOT	74,7	72,9	79,0	87,1	19,5	10,2
MENOT	154,7	148,5	166,5	170,0	14,5	2,1

Toimeentulotukeen on varattu 21,5 milj. euroa, 14,5 % enemmän kuin vuoden 2013 talousarviossa. Vuoden 2013 ennusteeseen nähden muutos on 2,1%.

Sosiaali- ja terveysvirasto

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS)

	TP2012 milj.euroa	TA2013 milj.euroa	Enn. 2013 milj.euroa	TA2014 milj.euroa	TA/TATA14/Enn. muutos %	muutos %
--	----------------------	----------------------	-------------------------	----------------------	----------------------------	----------

MENOT	485,3	507,8	514,0	519,8	2,4	1,1
-------	-------	-------	-------	-------	-----	-----

- Kokonaismenojen lisäys on noin 12 milj. euroa vuoden 2013 talousarvioon verrattuna.
- Husin toiminta käsittää Husin helsinkiläisille tuottamat terveyspalvelut ns. kuntalaskutettavat palvelut, joista terveyskeskus maksaa Hus-hinnaston mukaisesti. Lisäksi terveyskeskus osallistuu Husin talousarvion mukaisiin Myrkytystietokeskuksen palvelujen rahoittamiseen sekä kattaa osuutensa kalliin hoidon tasausmaksusta.

Varhaiskasvatusvirasto

	TP2012	TA2013	Enn. 2013	TA2014	TA/TATA14/Enn.	
	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa	muutos %	muutos %
TULOT	34,8	35,4	35,6	36,2	2,3	1,4
MENOT	343,0	355,3	363,4	370,8	4,4	2,0

- Kokonaismenojen lisäys on noin 15,5 milj. euroa vuoden 2013 talousarvioon verrattuna.
- Valtion talousarvioon sisältyvän joustavan hoitorahan käyttöönoton ja subjektiivisen päivähoiton rajauksen vaikutuksia talousarvioon ei aikataulusyistä ole voitu huomioida. Molemmista odotetaan tarkempaa ohjeistusta.

Sivistys- ja henkilöstötoimi

	TP2012	TA2013	Enn. 2013	TA2014	TA/TATA14/Enn.	
	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa	muutos %	muutos %
TULOT	71,1	61,5	71,5	66,5	8,3	-7,0
MENOT	877,9	903,0	918,3	925,3	2,5	0,8

- Ennusteen osalta vertailukelpoisuuteen vaikuttaa mm:
- Uudet maa- ja vesialueiden vuokrasopimukset vähentävät liikuntatoimen vuoden 2014 menoja noin 3,6 milj. euroa.
- Monet hallintokunnat ovat saaneet ennakoitua enemmän valtion harkinnanvaraisia avustuksia erillishankkeisiin vuonna 2013 (näkyvät tuloissa ja menoissa).

Kaupungin tuottamat opetus- ja koulutuspalvelut/OPEV

	TP2012	TA2013	Enn. 2013	TA2014	TA/TATA14/Enn.	
	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa	muutos %	muutos %
TULOT	22,6	18,0	25,1	21,0	16,8	-16,5
MENOT	533,3	553,1	565,7	572,2	3,4	1,1

- Perusopetuksen oppilasmäärä kasvaa noin 520 oppilaalla ja lukiokoulutuksen opiskelijamäärä laskee noin 95 opiskelijalla vuoteen 2013 verrattuna.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät 27.6.2013 ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan mukaiset 250 lisäkoulutuspaikkaa vuodelle 2014 on huomioitu opetusviraston talousarviossa.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi

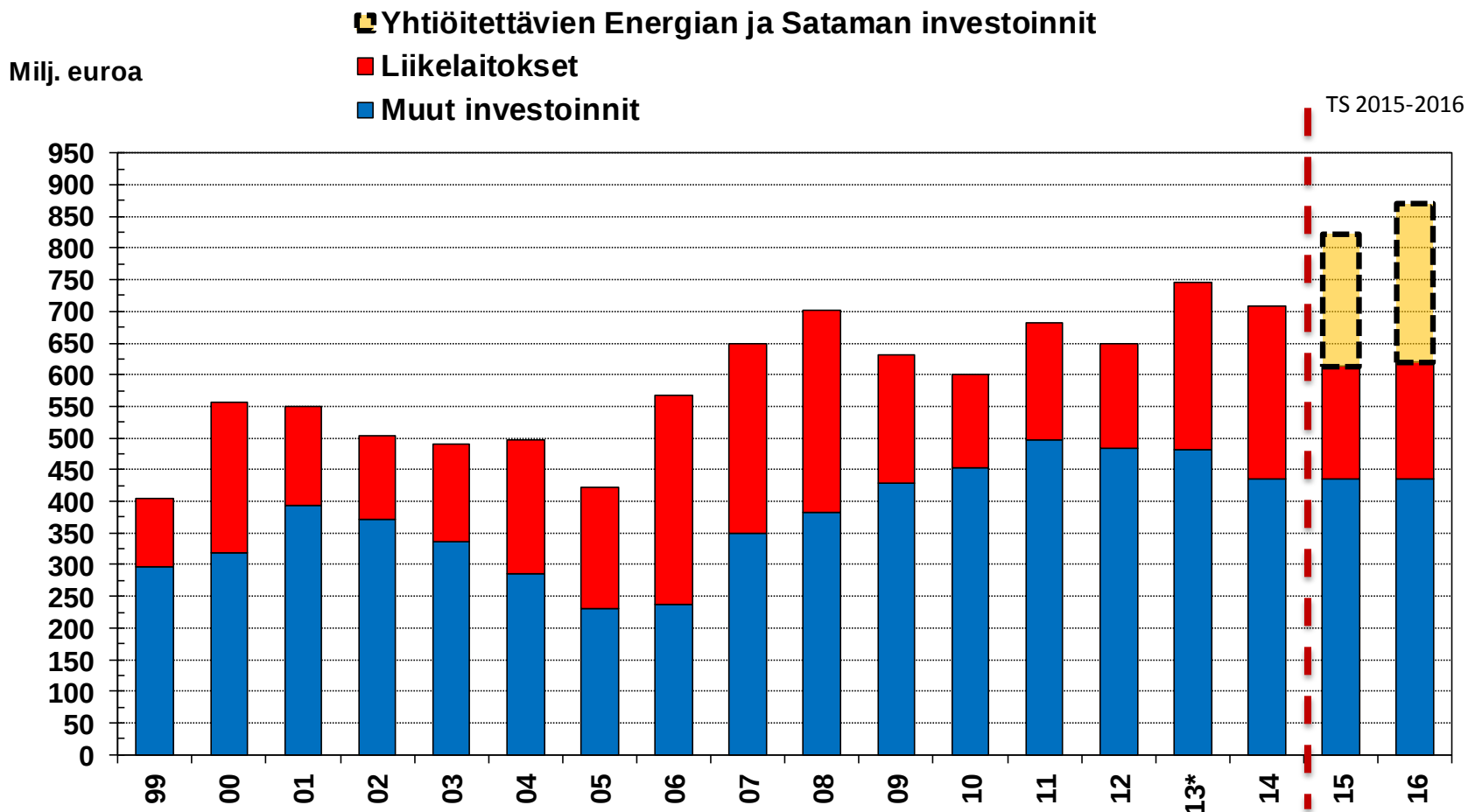
	TP2012	TA2013	Enn. 2013	TA2014	TA/TATA14/Enn.	
	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa	muutos %	muutos %

TULOT	641,8	655,5	664,2	670,1	2,2	0,9
MENOT	275,1	307,6	302,6	317,5	3,2	4,9

- Toimialan bruttobudjetoitujen toimintojen (kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto ilman tilakeskusta, asuintalojen hissi-avustukset, rakennusvalvontavirasto) menot kasvavat 0,6 % vuoden 2013 talousarvioon verrattuna
- Nettobudjetoidun tilakeskuksen menot kasvavat vuodesta 2013 selvästi, mikä nostaa toimialan kokonaismenojen tasoa. Tulojen ja menojen erotuksena syntyvä toimintakate pienenee 1,4 %, koska kiinteistöjen pitoon liittyvät kustannukset ovat nousseet tuloja enemmän

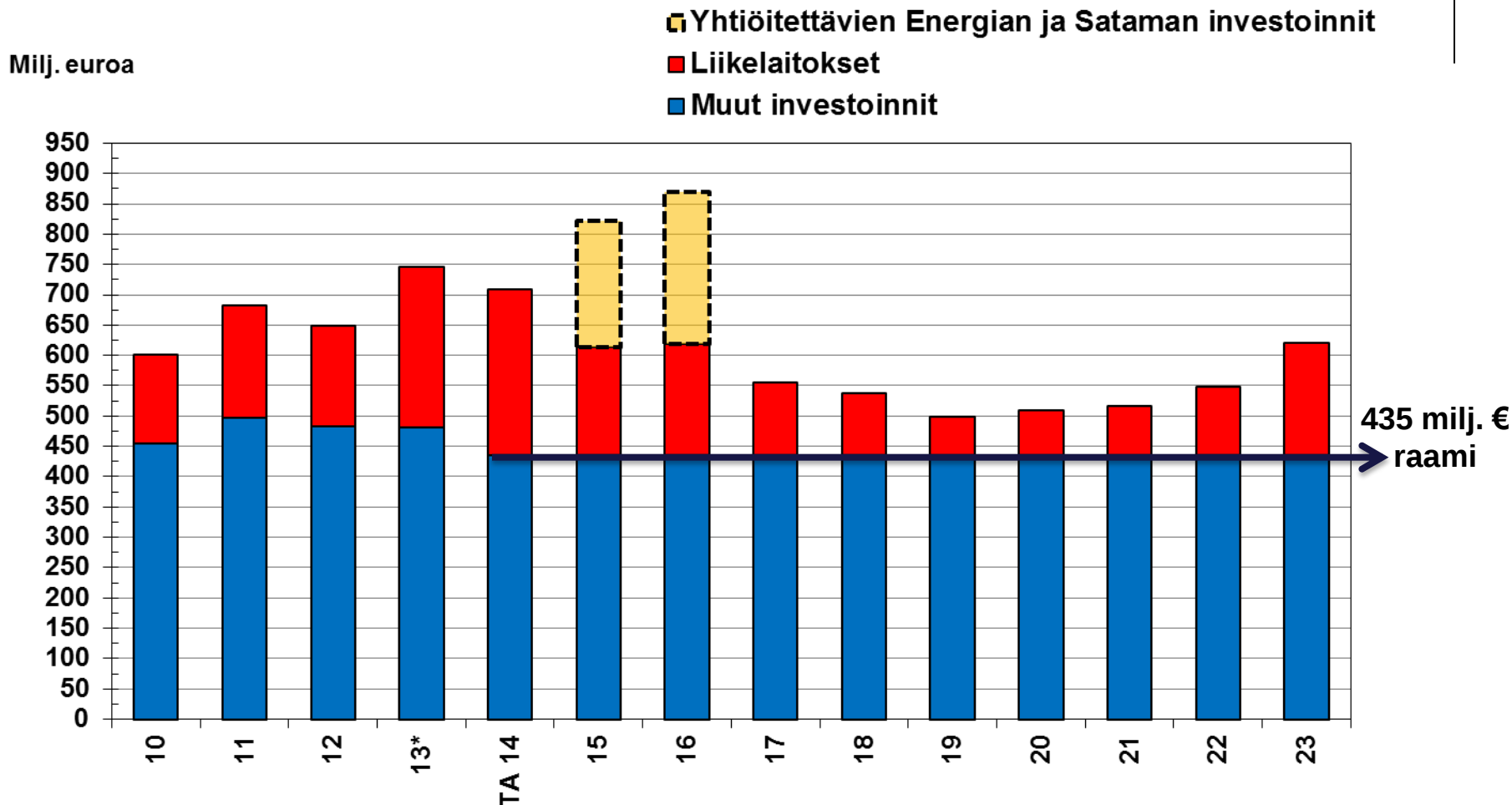

Investoinnit vuosina 1999–2016 mukaan lukien liikelaitosten investoinnit

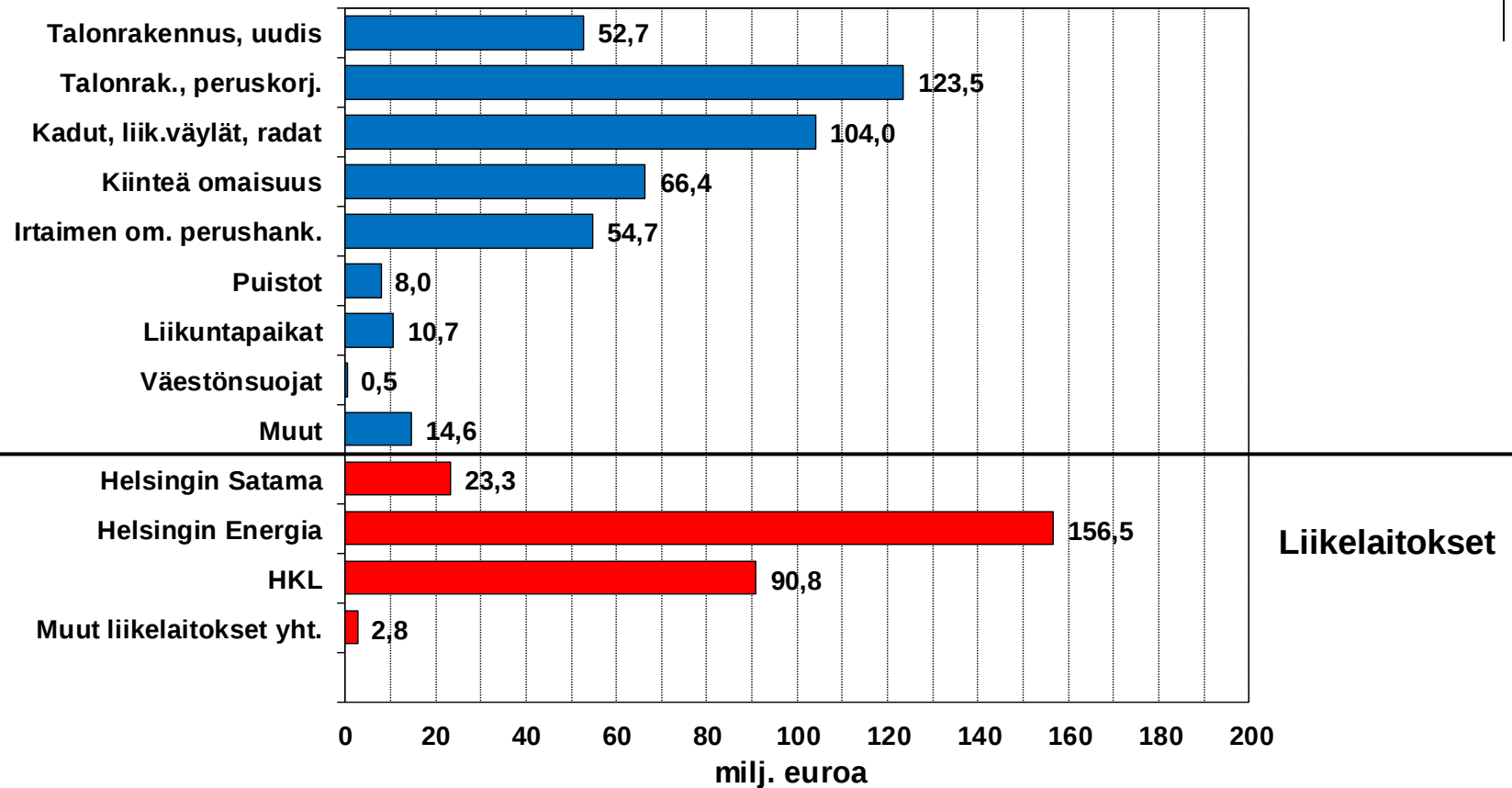

Investoinnit vuosina 2010–2023 mukaan lukien liikelaitosten investoinnit

Investoinnit 708 milj. euroa vuonna 2014

Investoinnit 2012–2016 (milj. euroa)

	TP 2012	TA 2013	Enn 2/13	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Investointiosa	482,7	470,2 ¹	481,4	435,0	435,0	435,0
Helsingin Energia	73,5	58,1	122,3	156,5	179,4	213,0
Helsingin Satama	15,9	23,3	22,5	23,3	29,2	37,4
HKL	76,6	142,0	116,8	90,8	175,2	181,8
Palmia	0,9	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Oiva Akatemia	0,01	0,08	0,08	0,05	0,05	0,05
Talpa	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Liikelaitokset yhteensä	166,9	226,2	264,4	273,4	386,6	435,1
Kaikki yhteensä	649,6	696,4	745,8	708,4	821,6	870,1

Suurimmat investointihankkeet 2014–2016

Kohde	Hanke yhteensä milj. euroa	Rakennus aika	Investoinnit TS 2014-16
Kalasadaman esirakentaminen, puistot ja kadut	268	2014-23	85
Pasilan esirakentaminen, puistot ja kadut	204	2014-23	52
Länsisataman esirakentaminen, puistot ja kadut	159	2014-23	51
Kruunuvuorenrannan esirakentaminen, puistot ja kadut (sis. Linnanrakentajantien järjestelyt)	127	2014-23	37
Stadin ammattiopisto/Roihuvuori, Perusparannus	49	2015-17	35
Stadin ammattiopisto/Teollisuusk.23, Muutostyöt	44	2015-17	25
Keskustakirjasto (Helsingin osuus 50 %)	48	2015-19	18
Elefanttikortteli, pohj.osan muutostyöt kaup.museo	17	2014-16	16

Suurimmat investointihankkeet 2014–2023

1/2

Kohde	Hanke yhteensä milj. euroa	Rakennus aika	Investoinnit 2014-23
Kalasataman esirakentaminen, puistot ja kadut	268	2014-23	268
Pasilan esirakentaminen, puistot ja kadut	204	2014-23	204
Länsisataman esirakentaminen, puistot ja kadut	159	2014-23	159
Kruunuvuorenrannan esirakentaminen, puistot ja kadut (sis. Linnanrakentajantien ja Itäväylän liikennejärjestelyt)	127	2014-23	127
Sörnäisten liikennetunneli	160	2021-25	88
Kruunusillat	210	2018-22	*) 55
Stadin ammattiopisto, Holkkitien kampus 2. vaihe	50	2021-23	50
*) Kaupungin osuus alustavasti kokonaiskustannuksista (keyen liikenteen yhteys). Raitiotiekustannuksista 155 Me vastaa HKL-liikelaitos.			

Suurimmat investointihankkeet 2014–2023

2/2

Kohde	Hanke yhteensä milj. euroa	Rakennus aika	Investoinnit 2014-23
Stadin ammattiopisto/Teollisuusk.23, Muutostyöt	44	2015-17	43
Kehä I (Itäväylän eritasoliittymä)	83	2020-23	**) 42
Stadin ammattiopisto, Holkkien kampus 1. vaihe	36	2017-18	36
Stadin ammattiopisto, Tukholmankatu 10, Hyvinvointialojen lisätilat	30	2022-23	30
Finlandia-talo, Peruskorjaus	60	2022-24	30
Jätkäsaaren peruskoulu, Uudisrakennus	26	2018-19	26
Herttoniemen sairaala, rak. A peruskorjaus/Korvaavat tilat	24	2019-20	24
Herttoniemen sairaala, rak. C/Korvaavat tilat	21	2021-22	21
Länsiväylä (Koivusaaren eritasoliittymä)	40	2021-23	**) 20
*) Kaupunginosuus, muu osuus valtio			

Suurimmat liikelaitosten investointihankkeet 2014–2016

HKL:n investoinnit	Hanke yhteensä milj. euroa	Investointi jakso	Investoinnit TS 2014-16
Uudet metrovaunut (M300)	154	2013-18	124
Uudet raitiovaunut (NRV2010)	122	2011-20	55
Metron kulunvalvonta	115	2008-18	37
Jokeri 2 tunneli (HKL:n osuus)	24	2011-15	23
Myllypuron metroasema, peruskorjaus	19	2012-16	17
Hakaniemen metroasema, peruskorjaus	17	2014-17	17
Herttoniemen metroasema, peruskorjaus	15	2014-17	13
Helsingin Sataman ja Helsingin Energian investoinnit (yhtiönä 2015 jälkeen)			
IE-direktiivin vaatimat ympäristöinvestoinnit (Hanasaari ja Salmisaari)	100	2014-16	100
Helsingin energia, Vuosaaren tunneli	179	2015-20	59
Vuosaari C monipolttoainevoimalaitos	653	2015-23	50
Länsisataman uusi terminaalii ja pysäköintilaitos	79	2016-18	26

Talonrakennus, suurimmat uudisrakennushankkeet 2014

		Kust. Yhteensä	Rakentam isen ajoitus	2014 milj. €
Opetustoimen hankkeet				
	Kalasataman korttelitalo (koulu ja päiväkot)	14,2	2014-15	5,8
	Viikinmäen korttelitalo	11,4	2013-14	6,8
	Sakarinmäen koulu/päiväkot, laajennus	8,9	2013-14	5,3
Sosiaali- ja terveystoimen hankkeet				
	Malmin sairaala	65,2	2010-14	5,8
Varhaiskasvatustoimen hankkeet				
	Päiväkot Meritähti, Vuosaari	5,0	2013-14	3,0
	Päiväkot Louhi, Hermannin	4,0	2013-14	2,9
	Päiväkot Ruskeasuon korvaava päiväkot	4,3	2014-15	2,4
Muut hankkeet				
	Jätkäsaaren Staran työtukikohta	17,4	2012-16	2,9

Talonrakennus, suurimmat korjaushankkeet 2014

		Kust. Yhteensä	Rakentamisen ajoitus	2014 milj. €
Opetustoimen hankkeet				
	Stadin ammattiopisto/Käpylä, perusparannus	16,3	2012-14	5,1
	Vesalan yläaste	11,7	2013-15	6,8
	Munkkiniemen ala-aste	8,3	2014-15	3,2
Varhaiskasvatusviraston hankkeet				
	Päiväkoti Kolkka, Pitäjänmäki	3,0	2013-14	1,6
	Päiväkoti Pikkuprinssi, Suutarila	2,6	2013-14	2,0
	Päiväkoti Tilhi, Tapaninkylä	3,7	2014	3,2
Muut hankkeet				
	Helsingin Tennispalatsi Koy (Taidemuseo)	3,6	2014	3,6
	Elefantti kortteli, pohjoisosan perusparannus	17,1	2014-16	4,3

Uusien aluerakentamiskohteiden infrainvestoinnit ilman liikelaitoksia tarkasteltuna (milj. euroa)

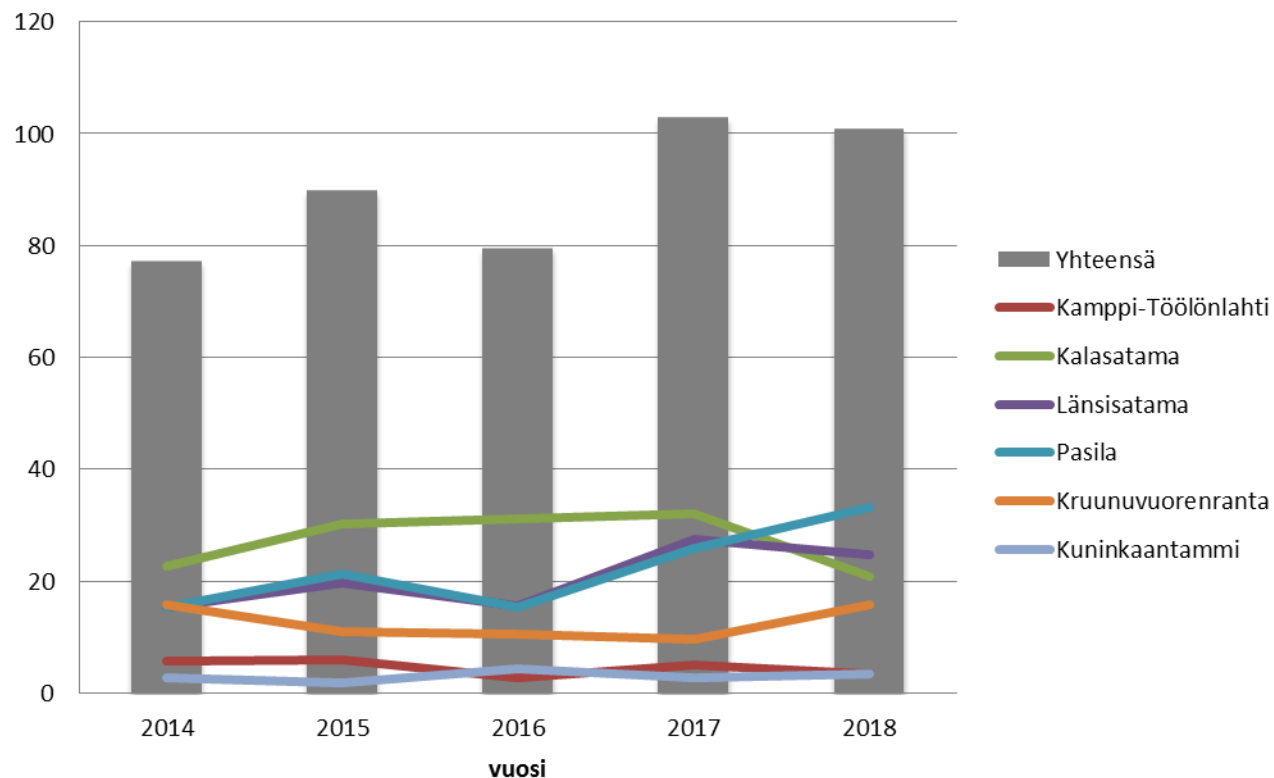
	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Kamppi-Töölönlahti	5,8	6,0	2,8
Kalasadama	22,5	30,2	31,1
Länsisatama	15,3	19,7	15,5
Pasila	15,3	21,4	15,3
Kruunuvuorenranta	15,7	10,9	10,6
Kuninkaantammi	2,7	1,8	4,4
Uusien alueiden investoinnit ilman liikelaitoksia tarkasteltuna	77,3	89,9	79,6

- Sisältää esirakentamisen, kadut ja puistot

Uusien aluerakentamiskohteiden infrainvestoinnit ilman liikelaitoksia tarkasteltuna (milj. euroa)

milj. € Uusien projektialueiden investoinnit 2014-2018

- Sisältää esirakentamisen, kadut ja puistot

Investointisuunnitelman lähtökohtia

- Strategiaohjelman 2013-2016 tavoitteet mm.
 - investointiraami 435 milj. euroa
 - tonttien ja rakennusten myyntitavoitteet
 - AM-ohjelman mukaiset asuntotuotantotavoitteet ja toimitilarakentamisen tavoitteet
 - kaupungin omassa käytössä oleva tilamäärä ei kasva
- Rakennetun omaisuuden käyttökelpoisuuden (turvallisuus, terveellisyys, toiminnallisuus, viihtyisyys) varmistaminen
- Yhteistyöhankkeisiin varautuminen
 - Esim. Pasilan ja Kalasataman projektialueet sekä Liikenneviraston tiehankkeet

Investointitulot

- Kiinteän omaisuuden myyntitavoite vuosina 2014–2016 vuosittain 100 Me.
- Rakennusten ja osakkeiden myyntitavoite vuonna 2014 on 25 Me ja vuosina 2015–2016 35 Me vuosittain

Maan hankinta ja esirakentaminen

- Maanhankinta kohdistuu erityisesti Östersundomin alueelle.
- Uusilla alueilla asunto- ja työpaikkarakentamisen edellytykset turvataan.

Talonrakennus

- Kosteus- ja sisäilmaongelmakohteiden korjaukset etusijalla
- Uusien alueiden välttämättömät palvelurakennukset toteutetaan.
- 10-vuotisohjelmassa mukana hankkeet, joista tehty tarveselvitys

Talonrakennus

- Ammatilliset oppilaitokset
 - Vuosille 2014-2023 ohjelmoitu uudis- ja korjaushankkeisiin yhteensä 220 Me (lisäksi suunniteltuja vuokrakohteita)
 - uusi kampus suunnitteilla vaiheittain Roihupeltoon, kampuksen kokonaistaloudellisuutta ja tilatehokkuutta selvitetään jatkossa
 - myönnettyjen lisäpaikkojen tarvitsemat tilat järjestetään omasta rakennuskannasta tai vuokraamalla

Talonrakennus

- Marian sairaala käyttö tai myynti sekä Keskusterveysaseman toteutusmuoto (omistus tai vuokra) ratkaistaan sosiaali- ja terveyspalveluverkon kokonaisselvityksen perusteella
- Herttoniemen sairaala
 - peruskorjaus tai korvaavat tilat
- Lapinlahden sairaala
 - etsitään toiminnallinen käyttö Khn päätöksen mukaisesti (vuokraus tai myynti)
 - välttämättömät ylläpitokorjaukset tehdään
 - vuonna 2015 käsitellään tarvittaessa uudelleen

Talonrakennus

- Muita merkittäviä hankkeita
 - Keskustakirjasto (50 %:n rahoitusosuus)
 - Elefanttikorttelin pohjoisosan muutostyöt kaupunginmuseon käyttöön
 - Kalasataman korttelitalo
 - Staran työtukikohta Jätkäsaarella
 - Haagan pelastusaseman peruskorjaus
- Investointiohjelman ulkopuolisia hankkeina toteutetaan mm.
 - Kaupunginteatteri
 - Tukkutorin pakastamo
 - Myllypuron kampus Metropolian käyttöön

Kadut ja liikenneväylät

- Asuntotuotantoa ja työpaikkarakentamista edistävät katuhankkeet ovat etusijalla
- Kadut ja sillat pidetään käyttökelpoisina
- Joukkoliikenteeseen, liityntäpysäköintiin ja pyöräteihin kohdennettu nykyistä enemmän määrärahoja (Kruunusiltojen lisäksi)
 - Muiden liikennehankkeiden sopeutuksessa on otettu huomioon asuntotuotannon ja elinkeinoelämän tarpeet

Kadut ja liikenneväylät

- Suuria käynnistyviä liikennehankkeita 10-vuotiskaudella
 - Kruunusillat, rakentaminen alkaa vuoden 2018 lopulla.
Talousarvion rahoitusosuus kohdistuu kevyen liikenteen siltayhteyksiin. Raitioliikenteen kustannuksista vastaa HKL- liikelaitos. Erilaisten vaihtoehtojen kustannus-hyötysuhteen arviointi (YVAn lisäksi) vuonna 2014.
 - Sörnäisten liikennetunneli, rakentaminen 2021-
 - Itäväylän ja Linnanrakentajantien eritasoliittymä, rakentaminen vaiheittain alkaen 2018
 - Veturitie rakennetaan vaiheittain maankäytön edellyttämällä tavalla alkaen 2015

Kadut ja liikenneväylät

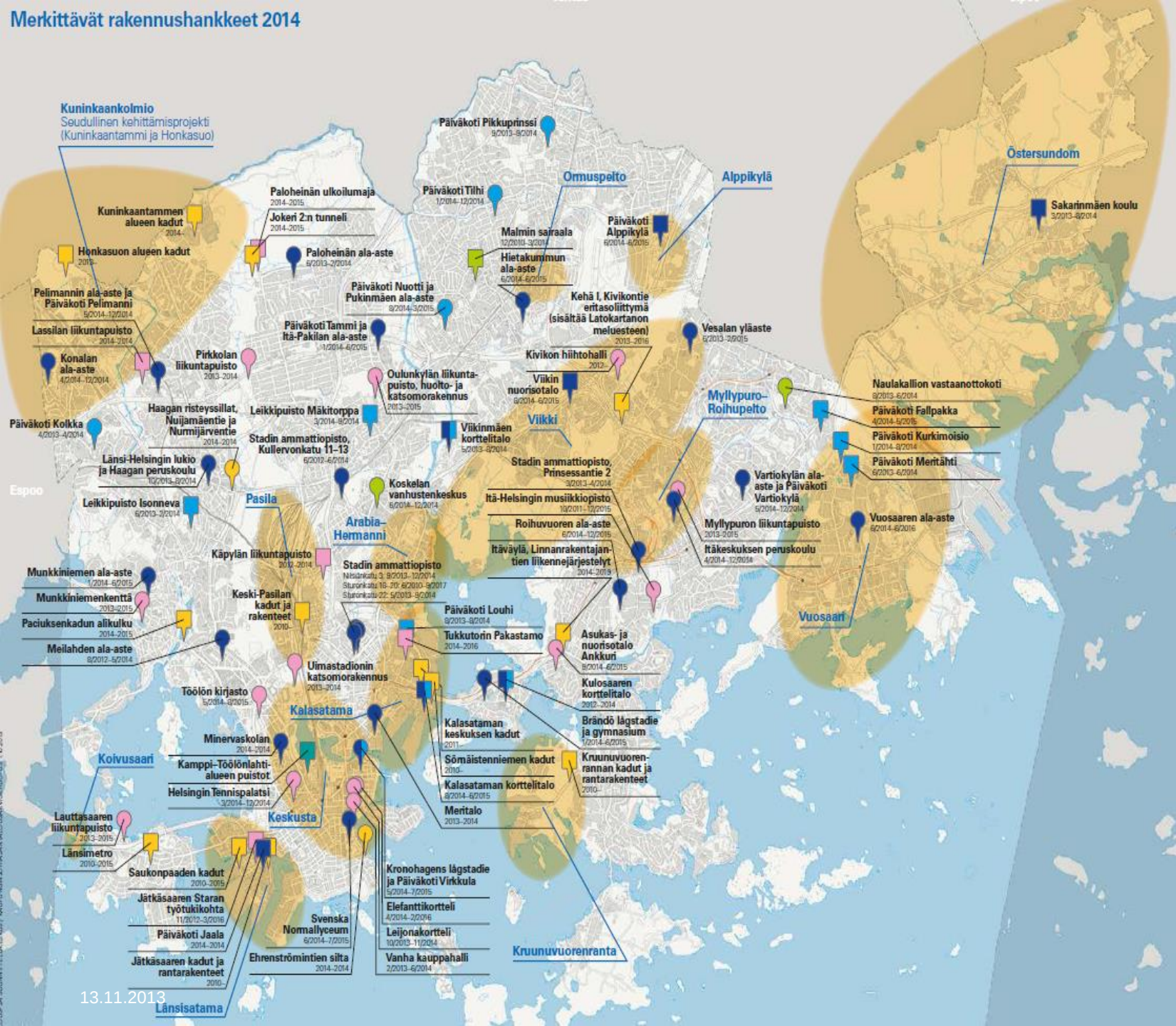
- Liikenneviraston kanssa yhteistyössä toteutettaviin liikennehankkeisiin varaudutaan kaupungin rahoitusosuudella. Hankkeiden toteutus edellyttää, että valtio käynnistää hankkeet.
 - Kehä I:n Kivikon eritasoliittymä 2014-
 - Kehä I:n Myllypuron eritasoliittymä rakentaminen 2017-
 - Kehä I ja Itäväylän eritasoliittymä, rakentaminen 2020-
 - Länsiväylän Koivusaaren eritasoliittymän rakentaminen 2021-

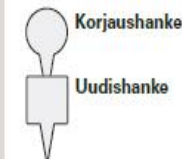
Puistorakentaminen ja liikuntarakentaminen

- Puistojen uudisrakentaminen painottuu projektialueille ja muille uudisalueille. Muilla alueilla puistoja peruskorjataan.
 - Töölönlahdenpuistoa rakennetaan vaiheittain ja väliaikaisin ratkaisuin. Lopullisen puistokokonaisuuden rakentaminen ajoittuu pidemmälle aikavälille
- Liikuntarakentaminen keskittyy liikuntapaikkojen perusparannuksiin. Uudishankkeita on sopeutettu rakennettavaksi vaiheittain.

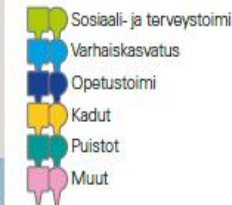
Merkittävät rakennushankkeet 2014

Hankkeet

Toimialat

Aluerakentamiskohteet

Kartassa on esitetty pääasiassa yli miljoonan euron suuruiset hankkeet. Kartassa esitetyt kohteiden lisäksi toteutetaan useita kustannuksiltaan pienempiä kohteita. Talonrakennushankkeiden osalta lisää kohteita löytyy talousarvion liitteenä 5 olevasta talonrakennushankkeiden rakentamissuunnitelmasta. Katujen ja viheralueiden työkohteet päivittyvät talousarvion lopullisen hyväksymisen jälkeen rakennusviraston verkkosivuille: http://www.hel.fi/hki/HKR/ti/Ty_kohteet

